

Monumentnummer*: 518903

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **09 oktober 2001**
Kadaster deel/nr **82786/54**

Woonplaats* **Esbeek** Gemeente* **Hilvarenbeek** Provincie* **Noord-Brabant**

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Hilvarenbeek	L			1685
Hilvarenbeek	L			1739

Omschrijving**

Inleiding.

R.K. KERK en KAPEL van de parochie H. Petrus Banden in Tradionalistische bouwtrant uit 1937, naar ontwerp van architect F. Vervest en ir. J. van Buytenen. De architectuur van kerk en kapel is tevens geïnspireerd door het werk van architect Kropholler. De bijbehorende pastorie ligt oostelijk van de kerk. De bouwkosten bedroegen f 43771,66. De kerkwijding vond plaats in 1937 door Mgr. Diepen. Van 1888 tot 1936 stond op deze plaats een neo-gotische kerk met toren van architect Hendriks uit Oss. Bij de bouw van de nieuwe kerk is de oude toren van 1888 ommanteld. Verder is gebruik gemaakt van de oude fundering van de kerk. Na de plaatsing in 1898 van een beeld van St. Cornelius in de vorige kerk wordt de parochie van Esbeek een bedevaartsoord. In 1937 wordt tegelijk aan de noordkant van de nieuwe kerk de kapel gebouwd toegewijd aan St. Cornelius.

De tweede patroonheilige van de kerk is de martelaar van Gorkum Adrianus van Hilvarenbeek. In 1572 was deze priester Adrianus, afkomstig uit Esbeek, in handen gevallen van de geuzen en opgehangen in Gorkum.

Omschrijving.

De kerk is een driebeukige kruisbasiliek met een schip van vier traveeën.

In het zuidwestelijke deel van het middenschip ingebouwd een vierkante klokketoren met uurwerk en luidklokken. Het priesterkoor heeft een driezijdige sluiting. Het schip is voorzien van een zadeldak, het noorder- en zuidertransept van schilddaken en de zijschepen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

van lessenaarsdaken. Alle daken zijn bekleed met natuursteen leien. De toren is bekroond door een achzijdige naaldspits met smeedijzeren kruis.

Het opgaande werk bestaat binnen en buiten uit rood-paarse handgevormde kloostermoppen gemetseld in wildverband, met een minimale toepassing van natuursteen. De spitsboogvensters in zijbeuken en middenschip zijn twee aan twee gekoppeld.

De kerk heeft een open sporenkap met een gebonden gebint (balk met sleutelstuk, muurstijl en korbeel). In de kerk een zandstenen kruisweg en Corpus Christi uit 1937 van beeldhouwer Albert Termote uit Den Haag.

Naast de kerk de Corneliuskapel met een buitenaltaar. De kapel heeft een zadeldak gedekt met oud-Hollandse pannen.

Aan de straat een erfafscheiding van een schansmuur met ezelsrug.

Waardering.

De kerk met kapel is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van het katholicisme in het zuiden en de vorming van kerkdorpen, in het bijzonder de stichting en uitgroei van een bedevaartsplaats. Het is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de dorpskerk en vanwege de inventaris.

Het heeft architectuurhistorisch belang door de aan de landelijke context aangepaste stijl en de detaillering en is tevens van belang als voorbeeld van het oeuvre van de architecten Vervest en Van Buytenen. Het heeft ensemblewaarden vanwege de bijzondere situering, verbonden met de ontwikkeling van het kerkdorp. Het is gaaf bewaard gebleven.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Religieuze gebouwen	Kapel (F)	Kapel(F1)
Religieuze gebouwen	Kerk en kerkonderdeel	Kerk